

Dagboek van een dominee in Jorwert
(Hinne Wagenaar, 3 mei - 9 mei 2020)

In tijden van Corona

Zondag 3 mei 2020

Survival in België

Juist nu ik vanavond mijn dagboek zal schrijven belt Jornt, onze oudste zoon. Hij woont al jaren samen met Andrea in Gent. Andrea is maatschappelijk werker, Jornt werkt in een zorgcentrum vlak buiten Gent. In de eerst jaren was hij facilitair medewerker, daarna werd hij de hovenier van de uitgestrekte tuinen rondom het zorgcentrum. Hij zorgt ook voor de schapen. Buiten werken in de tuin, dat was zijn grote wens. Maar in deze tijden van corona is hij binnenshuis weer inzetbaar voor alle mogelijk taken. Twaalf ouderen zijn de afgelopen weken overleden aan het coronavirus, een kwart van alle cliënten. De helft van het huis is momenteel ingericht als corona-afdeling.

Alle werkers werden deze week getest. Tien testten positief, Jornt bleek negatief. Hij is (altijd) optimistisch, maar het is overleven. Tegelijk vertelt hij dat hij uitziet naar het echte survivalen in de natuur. Jornts grote hobby is om zo primitief mogelijk in de natuur te kamperen. Die hobby komt hem nu vast van pas!

Wat een enorm verschil met onze situatie in Jorwert en omgeving! Wees maar blij, is Jornts nuchtere advies. Grutsk op ús jonge!

Maandag 4 mei 2020 (Rugzakjesdag)

Een dag van tegenstellingen. Aan de ene kant 'dodenherdenking' en aan de andere kant 'rugzakjesdag'. Vanmorgen begon de dag met het gedicht van Ben Ali Libi. Goochelaar. Dat gedicht (door Willem Wilmink) was door Marian Nijland gekozen voor het Nijkleaster Moment van Aandacht. Een gedicht passend bij deze 4^e mei 2020. We herdenken hoe mensen niet werden geholpen maar werden omgebracht.

Tegelijk was Sietske vanmiddag met een groep onvermoeibare strijdsters druk bezig met het sorteren en organiseren van de meer dan 140 rugzakjes die hier de afgelopen dagen zijn ingeleverd voor vluchteling-kinderen in de kampen op Lesbos. Die zijn hier gebracht na de oproep van Sietske op facebook:

4 mei, rugzakjesdag

Doe je mee? Je hebt vast nog ergens een rugzakje liggen en misschien ook wat speelgoed of schoolspullen. De kinderen in de vluchtelingenkampen op Lesbos zijn ook in quarantaine en zitten in een klein tentje. Het plan is om al die kinderen een rugzakje te geven om een spelletje te kunnen spelen of iets te leren. De organisatie waar ik in december mee naar Lesbos ben geweest - Because We Carry - is dit aan het organiseren. Bij ons in de tuin staat een bak waar je de rugzakken in kunt doen. Graag voor 2 mei inleveren.

Vandaag horen dodenherdenking en rugzakjesdag als tegenstelling bij elkaar. Omdat Ben Ali Libi niet werd geholpen. En omdat de kinderen op Lesbos wél worden geholpen!

Ben Ali Libi, de goochelaar.

Op een lijst van artiesten, in de oorlog vermoord, staat een naam waarvan ik nog nooit heb gehoord, dus keek ik er vol verwondering naar:
Ben Ali Libi. Goochelaar.

Met een lach en een smoes en een goocheldoos en een alibi dat-ie zorgvuldig koos, scharrelde hij zijn kost bij elkaar:
Ben Ali Libi, de goochelaar.

Toen vonden de vrienden van de Weduwe Rost dat Nederland nodig moest worden verlost van het wereldwijd joods-bosjewistisch gevaar. Ze bedoelden natuurlijk die goochelaar.

Wie zo dikwijls een duif of een bloem had verstoppt, kon zichzelf niet verstoppen, toen er hard werd geklopt. Op straat stond een overvalwagen klaar voor Ben Ali Libi, de goochelaar.

In 't concentratiekamp heeft hij misschien zijn aardigste trucs nog wel eens laten zien met een lach en een smoes, een misleidend gebaar, Ben Ali Libi, de goochelaar.

En altijd als ik een schreeuwer zie met een alternatief voor de democratie, denk ik: jouw paradijs, hoeveel ruimte is daar voor Ben Ali Libi, de goochelaar.

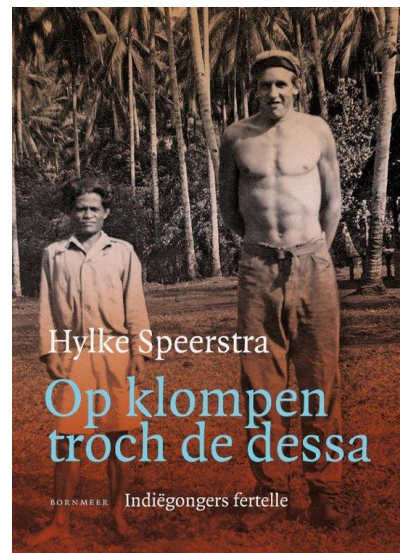
Voor Ben Ali Libi, die arme schlemiel, hij ruste in vrede, God hebbe zijn ziel.

(Willem Wilmink)

Dinsdag 5 mei 2020

Een paar punten vallen mij vanmorgen op wanneer ik Dagblad Trouw lees. Er is aandacht voor de toespraak van Koning Willem Alexander. Dat is terecht want de Koning sprak gisteren woorden een staatshoofd waardig: *‘Nu, 75 jaar na onze bevrijding, zit de oorlog nog steeds in ons. Het minste wat we kunnen doen is: niet wegkijken. Niet goedpraten. Niet uitwissen. Niet apart zetten. Niet ‘normaal’ maken wat niet normaal is.’* Jammer, dat er in de krant helemaal geen aandacht is voor de toespraak van Grunberg. Die toespraak was evenzeer indrukwekkend.

Een ander artikel in Trouw met de titel *‘De oorlog stopte pas in 1949’* vind ik confronterend. Natuurlijk weet ik dat wel, maar toch blijft de oorlog in ‘Indië’ teveel een verborgen deel van onze Nederlandse geschiedenis. Tijdens het lezen dwalen mijn gedachten af naar het verhaal van Freark Beuckens, een oudere dorpsgenoot en vriend van mijn vader. Hylke Speerstra heeft over Beuckens geschreven in zijn boek *‘Op klompen troch de dessa. Indiëgongers fertelle’* (ook in het Nederlands verschenen).

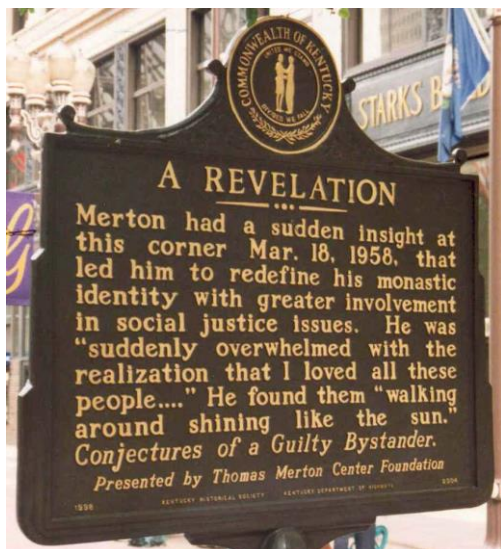
Ik las het verhaal van Freark Beuckens in 2014 toen het boek net was uitgekomen en was stomverbaasd. Ik kende hem uit mijn jeugd in Nijemardum. Ik wist nog hoe mijn vader van slag was bij het overlijden van zijn vriend in 1974. Maar nooit had ik ook maar één woord gehoord over het feit dat Freark Beuckens in Indië had gevochten en dat hij daar nooit van was hersteld. Nooit is er thuis of op school ook maar één woord gesproken over de oorlog die niet gestopt was in 1945 maar geduurd heeft tot 1949. Voor Freark Beuckens stopte die oorlog pas in 1974 toen hij op 48 jarige leeftijd overleed. Ik kon het mijn vader niet meer navragen, hij overleed in 2011. Mijn moeder gaf als antwoord: *‘Ach jonge, hoe koest dat no net witte? Elkenien wist oer it oarlochsferline fan Freark Beuckens.’* Maar ik wist het niet, over het Indiëverleden werd immers niet gesproken! Daarom ervaar ik zo’n krantenkop op bevrijdingsdag als confronterend: *‘De oorlog stopte pas in 1949’*.

Woensdag 6 mei 2020

Deze tekst met vraag ter bezinning plaatste ik vandaag op de website van Nijkleaster. Vorige week woensdag ging het over 'je terugtrekken in je eigen cel'. Vandaag gaat het over verbinding-maken, over het wegbreken uit je eigenbedachte afzondering.

4 en 5 mei, Dodenherdenking en Bevrijdingsdag, zijn achter de rug. Er valt veel te zeggen en te denken over de toespraken van Aron Grunberg en Koning Willen Alexander tijdens de 4-mei herdenking. Beiden wijzen op het feit dat wij andere (groepen) mensen snel kunnen stigmatiseren, in een hoek zetten en buitensluiten. En dat we vaak niet moedig genoeg zijn om ons daartegen uit te spreken en te verzetten.

De monnik Thomas Merton had op 18 maart 1958 een bevrijdende ervaring, alsof hij ontwaakte uit een droom van afgescheidenheid:

In Louisville, op de hoek van Fourth en Walnut Street, midden in het winkelcentrum werd ik ineens overweldigd door het besef dat ik van al die mensen hield, dat zij bij mij hoorden en ik bij hen, dat wij geen vreemden voor elkaar konden zijn, ook al kenden wij elkaar niet. Het was alsof ik ontwaakte uit een droom van afgescheidenheid, van valse zelf-afzondering in een aparte wereld, de wereld van verzaking en vermeende heiligheid. De hele illusie van een afgezonderd, heilig bestaan is een droom.

Dat gevoel bevrijd te zijn van een denkbeeldig verschil was voor mij zo'n opluchting en zo'n vreugde, dat ik bijna hardop moest lachen. En mijn vreugde kan misschien het best worden weergegeven met deze woorden: 'God zij dank, God zij dank dat ik net zo ben als andere mensen, ik ben gewoon maar een mens tussen andere mensen. Er bestaan geen vreemden.'

Als vraag ter bezinning voor vandaag: Kun je je een eigen ervaring herinneren van bevrijding, van verbondenheid met alles en iedereen?

Donderdag 7 mei 2020

Bij de post zit vandaag een boekje met als titel *Verhalen van Hans*. Ik moest wel even slikken toen ik de envelop opende. Hans is een collega en vriend uit onze zendingstijd. Wij leerden elkaar kennen in het zendingshuis in Oegstgeest. Wij waren als gezin bezig met de voorbereiding om naar Kameroen te vertrekken. Zij kwamen terug na 9 jaar in Nicaragua gedoceed te hebben. We woonden een half jaar met elkaar op dezelfde gang. Door de jaren heen hebben we elkaar steeds beter leren kennen. Hans is intelligent,

belangstellend en betrouwbaar. Een mooi mens! En nu ligt het boekje *Verhalen van Hans* voor me. Een paar jaar geleden, hij was nog maar net 60 geworden, werd geconstateerd dat hij Alzheimer heeft. Hij had al een tijd moeite met zijn werk, er werd gedacht aan een burn-out. Maar het bleek veel erger. Onbegrijpelijk dat bij iemand die zo intelligent is (docent en schrijver) het hoofd het nu laat afweten. Hans gaat op een bijzondere manier met zijn ziek-zijn om. Hij schrijft:

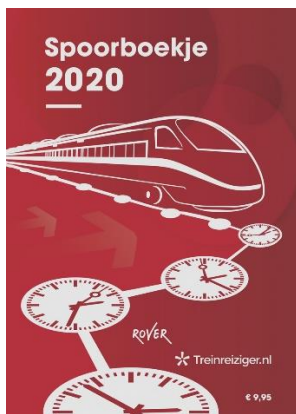

‘Tot nu toe (April 2020) ervaar ik nauwelijks de invloed van de oprukkende dementie. De tijd die me geschonken is, biedt me de gelegenheid om enigszins te accepteren dat vroeg of laat de Dementie aan het langste eind zal trekken. Daarom ben ik zo gelukkig als een kind dat het gelukt is om dit boekje op tijd af te maken. Het meest verdrietige vind ik dat ik vroeg of laat afscheid moet nemen van mijn vrouw en kinderen. Gelukkig heb ik de tijd gekregen om dit boekje te maken voor de kinderen van mijn kinderen, zodat ze enig idee kunnen hebben van hun Opa die te vroeg is overleden.’

Het voelt als een afscheid terwijl Hans nog leeft. Blij voor hem dat het schrijven van dit boekje gelukt is. Verdrietig voor hem, voor zijn vrouw en kinderen. Verdrietig ook voor onszelf.

Vrijdag 8 mei 2020

Gisteren en vandaag bezig geweest met overleg en nog eens overleg. In bijeenkomsten, per mail en per telefoon nagedacht over onze te zetten stappen richting september 2020. We hebben een 10-punten-spoorboekje ontwikkeld voor Nijkleaster en Westerwert. Heerlijk, dit geeft mij een ruim hart.

Een 10-punten-spoorboekje

1. Tot Pinksteren geen vieringen en activiteiten

Tot en met Pinksteren zijn er geen vieringen en activiteiten. Niet op zondag en niet door de week. Het Nijkleaster Pinksterpad (NPP) en de midzomeractiviteit zijn afgelast.

2. **Dagboek van een Dominee in Jorwert** (DDJ, tot Pinksteren, 31 mei)
Hinne Wagenaar houdt sinds het begin van de coronacrisis een dagboek bij (Dagboek van een Dominee in Jorwert) Hij plaatst dit tot en met Pinksteren elke dag op: www.hinnewagenaar.frl. Eerdere berichten kun je vinden op: <https://hinnewagenaar.frl/dagboek-ddj-2/>

3. **Pinksterzondag 31 mei**

Op Pinksterzondag 31 mei is Hinne Wagenaar de voorganger in de Martinikerk te Franeker in een meertalige dienst (Omrop Fryslân TV om 10.00 uur).

4. **Nijkleaster Juni Paad** (vanaf 2 juni)

Het traditionele Nijkleaster Pinkster Paad (NPP) wordt Nijkleaster Juni Paad (NJP). Op Pinkstermaandag wordt een filmpje geplaatst op onze website. Daarin wordt de aftrap gedaan voor het NJP en vanaf dat moment is het materiaal beschikbaar via de website en in de kerk (voor een route van 5 of 17 km). Je kunt het NJP wandelen vanaf dinsdag 2 juni 2020. Alleen of samen met iemand anders. En natuurlijk binnen de grenzen van de officiële coronamaatregelen die op dat moment geldig zijn.

5. **Kerk van Jorwert open** (vanaf dinsdag 2 juni)

Vanaf dinsdag 2 juni is de kerk van Jorwert open voor persoonlijke stilte en gebed. Tevens als begin en eindpunt voor het NJP. De kerk is open van 09.30 – 18.00 uur. Van 09.30 – 12.00 zijn er mensen van ons in de kerk aanwezig. Zij zijn beschikbaar voor een gesprek (en houden de kerk schoon)

6. **Moment van Aandacht en Bezinning op Woensdag** (tot 1 juli 2020)

Iedere maandag doet Marian Nijland een suggestie voor een Moment van Aandacht. Iedere woensdagmorgen bieden we een tekst met een vraag ter bezinning aan. Ter overweging thuis of tijdens een kuier, misschien met iemand samen? (op website, facebook en instagram)

7. **Kleaster-ochtend** (vanaf 1 juli 2020)

We beginnen vanaf woensdag 1 juli weer met de kleasterochtend (met kleasterkuier). We doen dit binnen de grenzen van de mogelijkheden van dat moment.

8. **Zondagochtendviering** (zondag 5 juli 2020)

Op zondag 5 juli houden we weer een viering op zondag. Afhankelijk van de mogelijkheden en van het weer wordt het een openluchtdienst bij Unia State in Bears. Meer informatie volgt later. Dit was de viering die gepland stond als afsluiting van het kerkelijk seizoen. We zijn blij dat dit mogelijk lijkt te zijn. In augustus 2020 beginnen de zondagsvieringen weer op 16 augustus in de kerk van Jorwert.

9. **Berichten ontvangen per e-mail**

Wanneer je digitaal (liever) niet zoveel doet met website, facebook en/of instagram, dan kun je er ook voor kiezen om de berichten met enige regelmaat toegestuurd te krijgen. Dan verzamelen wij de berichten voor je en sturen we die toe in één document. Als je dit wilt, dan kun je je daarvoor opgeven bij de kleastercoördinator, onder vermelding van 'nieuwsberichten': a.draaisma@nijkleaster.nl

10. (Wandel-) PASTORAAT

Nu we elkaar niet meer tegen het lijf lopen bij Nijkleaster en/of bij de gemeente Westerwert, raken we ook niet als vanzelf in gesprek. Daarom nodigen we je van harte uit om het ons te laten weten als je behoefte hebt om eens te praten. Misschien vind je het fijn je hart te luchten. Of je loopt ergens mee rond dat je in een gesprek zou willen verhelderen. Hoe dan ook, voel je uitgenodigd om contact op te nemen.

Dat kan door te bellen of mailen met onze kleastercoördinator Annet Draaisma. Of mail direct met ds. Hinne Wagenaar of met ds. Saskia Leene. Samen met jou kijken we hoe we het in het vat gieten. Een gesprek via telefoon of skype is mogelijk, of een ontmoeting of wandeling (op gepaste afstand)

Zaterdag 9 mei 2020

Gisteravond schreef ik: 'Heerlijk, dit geeft mij een ruim hart'. Het is namelijk fijn om beslissingen te nemen en duidelijkheid te hebben nu we het 10-punten-spoorboekje hebben gemaakt. Maar door de kop vanmorgen op de voorkant van het Friesch Dagblad word ik weer onrustig (*PKN: begin met kerkdiensten voor 30 mensen*). Moeten we het spoorboekje wijzigen? Hier moet ik vandaag even goed over nadenken.

Na het ontbijt de gewone oefeningen: bidden, fitnessen en zingen. En na de planten water uit de sloot te hebben gegeven, is de onrust gezakt. We moeten ons geen onrust laten aanpraten, niet sneller gaan dan verstandig is, stap voor stap de ontwikkelingen aanzien. Ik wil vooral dankbaar zijn met het goede in het leven en niet ondankbaar zijn over gemiste kansen. We hebben het hier in Jorwert en in Fryslân goed. Vergeleken met andere delen van Nederland, van Europa en van de wereld als geheel hebben wij het erg goed. Dat inzicht wil ik vasthouden. Geen onrust omdat we misschien meer hadden kunnen doen. Niet weer die oude valkuil: 'We doen, dus we zijn.'

En daarom kunnen we vandaag gewoon zaterdag 'vieren'. Blij dat de rugzakjes gisteren zijn opgehaald en de garage weer opgeruimd is. Blij dat we een huisje op Schier hebben kunnen huren voor het Hemelvaartsweekend met onze groep kleasterlingen (toekomstige bewoners van Westerhûs). Blij dat ik zomaar een nestbeschermer kon ophalen om te plaatsen boven het nest van een strânljip. Blij dat Oeke langskwam om te eten. Blij dat ik een paar uur kon werken aan mijn Willibrord artikel dat gestaag vordert. Blij met prachtig weer. Ondanks alle problemen in de wereld: Gods goedheid kent geen grenzen.